

SLOVENSKÁ KOMISIA CHEMICKEJ OLYMPIÁDY
Szlovák Kémiai Olimpiai Bizottság

KÉMIAI OLIMPIA

58. évfolyam, 2021/2022-es iskolai év

D kategória

Járási forduló

ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI FELADATOK

Válaszadó ív

ELMÉLETI FELADATOK

Kémiai Olimpia – D kategória – 58.évfolyam – 2021/2022-es iskolai év

Járási forduló

A versenyző száma : .....

Válaszadó ív

Összpontszám: .....

---

1. Feladat   Rekordok a halogének birodalmában (18 pont)

A következő feladatokban válasszatok ki egy helyes választ – a választokat a válaszadó ívbe jelöljétek be!

1. Az alábbi anyagok közül melyiknek az olvadáspontja a legalacsonyabb?

- a) fluor   b) klór   c) bróm   d) jód

2. Az alábbi atomok közül melyiknek az elektronegativitás értéke a legmagasabb?

- a) $^{19}_9\text{F}$ b) $^{35}_{17}\text{Cl}$ c) $^{79}_{35}\text{Br}$ d) $^{127}_{53}\text{I}$

3. Az alábbi molekulák közül melyikben van a legkevésbé poláris kötés?

- a) HF   b) HCl   c) HBr   d) HI

4. Az alábbi vegyületek közül melyik oldódik a legkevésbé vízben?

- a) NaCl   b) KCl   c) AgCl   d) CaCl₂

5. Az alábbi atomok közül melyik elektronburka rendelkezik a legkevesebb elektronnal?

- a) $^{19}_9\text{F}$ b) $^{35}_{17}\text{Cl}$ c) $^{79}_{35}\text{Br}$ d) $^{127}_{53}\text{I}$

6. Az alábbi vegyületek közül melyiknek a legnagyobb a moláris tömege?

- a) klór(I)-oxid   b) klór(IV)-oxid   c) klór(VI)-oxid   d) klór(VII)-oxid

7. Az alábbi atomok közül melyik tömege a legnagyobb?

- a) $^{19}_9\text{F}$ b) $^{35}_{17}\text{Cl}$ c) $^{79}_{35}\text{Br}$ d) $^{127}_{53}\text{I}$

8. Az alábbi atomok közül melyik tartalmazza a legtöbb neutron?

- a) $^{19}_9\text{F}$ b) $^{35}_{17}\text{Cl}$ c) $^{79}_{35}\text{Br}$ d) $^{127}_{53}\text{I}$

9. Az alábbi vegyületek közül melyik tartalmazza a legnagyobb oxidációs számú halogénatomot?

- a) HF   b) $\text{Ca}(\text{ClO}_4)_2$ c) KBrO_3 d) I_2O_5

10. A alábbi anionok közül melyik található a legnagyobb mennyiségben az emberi testben?

- a) F^- b) Cl^- c) Br^- d) I^-

11. Az alábbi atomok közül melyiknek az atommagja a legnagyobb tömegű?

- a) $^{123}_{53}\text{I}$ b) $^{127}_{53}\text{I}$ c) $^{129}_{53}\text{I}$ d) $^{131}_{53}\text{I}$

12. Melyik halogén tisztítható szublimációval?

- a) fluor   b) klór   c) bróm   d) jód

2. Feladat: Vegyész Samu látogatása a természetismereti szertárban (14 pont)

a) Barbara által elvégzett kísérletek eredményei alapján nevezzétek meg az egyes kőzeteket!

1. kőzet: .....

2. kőzet: .....

3. kőzet: .....

4. kőzet: .....

b) Az 1. kőzet és a sósav-oldat reakciójának egyenlete:

.....
.....

c) Magyarázat:

.....
.....
.....
.....

3. Feladat A tenger kémiai kincsei (28 pont)

a) Legalább 9 a tengervízből kinyerhető só neve és képlete:

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) A tengervízben a legnagyobb mennyiségben található kation képlete:
.....

c) A tengervízben a legnagyobb mennyiségben található anion képlete:
.....

d) A tengervízben található sók össztömeghányada (tömegtörtje):
.....
.....
.....
.....
.....

e) A tengervízben levő nátrium-kationok tömegtörtje:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

i) A tengervízben levő nátrium-kationok koncentrációja ..... –szor nagyobb az ivóvízben levő nátrium-kationok megengedett maximális koncentrációjánál.

.....
.....
.....

j) Elválasztási módszerrel:

.....
.....

Vége az elméleti résznek

GYAKORLATI FELADATOK

Kémiai Olimpia – D kategória – 58.évfolyam – 2021/2022-es iskolai év

Járási forduló

A versenyző száma : .....

Válaszadó ív

Összpontszám: .....

1. Feladat: KCl + CaCO₃ keverékben a komponensek tömegének meghatározása (10 pont)

Eredmények:

$m_{\text{keverés}}$ ..... g

m_p ..... g

$m_{\text{óraüveg}}$ ..... g

$m_{\text{óraüveg+p+termék}}$ ..... g

Kérdések:

1. Nevezzétek meg a keverék alkotórészeit:

Vízben oldódó anyag: .....

Vízben nem oldódó anyag: .....

2. A munkamenetben leírtak alapján határozzátok meg a keverék alkotórészeinek tömegét:

A vízben oldódó anyag tömege ..... g

A vízben nem oldódó anyag tömege ..... g

3. Fejezzétek ki a CaCO₃ + KCl keverék összetételét az egyes alkotórészek tömegtörtjei segítségével!

.....

.....

.....

.....

.....

- .....
- .....
- .....
4. **Javasoljatok eljárást, amellyel a szűrletből kinyerhető a benne feloldott anyag!**

.....

.....

.....

2. Feladat: Oldatok meghatározása kémcsövekben (3 pont)

Eredmények

- I. **Töltsétek ki a táblázatot az oldatok pH-jának meghatározásakor kapott megfigyeléseitek alapján!**

Kémcső	A	B	C	D	Desztillált víz
A pH papírcsík elszíneződése					
pH-érték					

A pH-érték alapján a sóoldatokat tartalmazó kémcsövek jelölése: .....

- II. **Mit tapasztaltatok miután az A-D kémcsövek oldatához AgNO_3 oldat adtatok? Írjátok le a megfigyeléseiteket!**

A kémcső:

Megfigyelés: .....

B kémcső:

Megfigyelés: .....

C kémcső:

Megfigyelés:.....

D kémcső:

Megfigyelés: .....

A megfigyelések alapján a következő jelölésű kémcsövekben játszódott le kémiai reakció: .....

- III. **Adjátok meg az anyagok kémiai képletét, amelyek oldatai az A-D kémcsövekben találhatóak. Az állításaitokat indokoljátok meg az I. és a II. feladat eredményei alapján!**

Az **A** kémcsőben ..... oldat van:

Indoklás: .....

.....

A **B** kémcsőben ..... oldat van:

Indoklás: .....

.....

.

A **C** kémcsőben ..... oldat van:

Indoklás: .....

.....

A **D** kémcsőben ..... oldat van:

Indoklás: .....

.....

IV. Írjátok le az AgNO_3 -oldat hozzáadása után a kémcsövekben megfigyelt reakciók kémiai egyenleteit (minden reakcióegyenlet után írjátok le a kémcső jelölését, amelyre a megfigyelések vonatkozik)!

.....

.....

.....

.....

.....

Szerzők: RNDr. Jana Chrappová, PhD. (a szerzői kollektív vezetője), Mgr. Jela Nociarová

Recenzensek: RNDr. Marika Blaškovičová, Mgr. Ladislav Blaško

Felelős szerkesztő: RNDr. Jana Chrappová, PhD.

Fordítás: Mgr. Katarína Szarka, PhD.

Slovenská komisia chemickej olympiády-Szlovák Kémiai Olimpiai Bizottság

Kiadó: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2022